

Bruselj, 23.10.2018
COM(2018) 491 final

POROČILO KOMISIJE

LETNO POROČILO 2017 O ODNOSIH MED EVROPSKO KOMISIJO IN NACIONALNIMI PARLAMENTI

LETNO POROČILO 2017

O ODNOSIH MED EVROPSKO KOMISIJO IN NACIONALNIMI PARLAMENTI

1. UVOD

Tudi v letu 2017 so bili odnosi med nacionalnimi parlamenti in Evropsko komisijo intenzivni in produktivni, tako v smislu obiskov in srečanj med člani Komisije in poslanci nacionalnih parlamentov kot tudi glede števila mnenj nacionalnih parlamentov, ki so bila prejeta v okviru mehanizma za preverjanje subsidiarnosti ali političnega dialoga.

Nacionalni parlamenti so dejavno sodelovali v razpravi o prihodnosti Evrope, ki se je začela z belo knjigo Komisije iz marca 2017 in poznejšimi petimi razmisleki, glede katerih je Komisija do konca leta 2017 skupno prejela 23 mnenj. Področja, v zvezi s katerimi je bilo prejetih največ mnenj nacionalnih parlamentov, vključujejo energetska unija, mobilnost v cestnem prometu in javne storitve. Tudi varnost, migracije in azil so bili še vedno pomembne teme parlamentarnih razprav in mnenj, enako pomembni področji pa sta bili tudi notranji trg in socialne zadeve. Izstop Združenega kraljestva je bila tema enega skupnega mnenja držav Višegrajske skupine in 16 mnenj britanskega parlamentarnega doma *House of Lords*.

Predsednik Juncker je septembra 2017 v svojem govoru o stanju v Uniji nadalje poudaril izredno pomembno vlogo nacionalnih parlamentov, ki je že vključena v prednostno nalogo št. 10 te Komisije (Unija demokratičnih sprememb). Opomnil je na njihovo vlogo pri krepitvi dela za oblikovanje prihodnosti Evrope in napovedal, da bodo, tako kot tudi regionalni parlamenti, izčrpno in že od prvega dne obveščeni o pogajanjih glede trgovinskih sporazumov. Tudi regionalni parlamenti z zakonodajnimi pooblastili še naprej sodelujejo pri preverjanju subsidiarnosti ter v razpravi o političnih in institucionalnih vprašanjih, ki so zanje pomembna.

Predlaganje načinov za boljše vključevanje nacionalnih parlamentov ter regionalnih in lokalnih organov v pripravo in izvajanje zakonodaje Unije je bil tudi eden od glavnih ciljev projektne skupine za subsidiarnost in sorazmernost z vodilom „storiti manj, a učinkoviteje“, ki jo je novembra 2017 ustanovil predsednik Juncker in ki je 10. julija 2018 pod vodstvom prvega podpredsednika predložila svoje poročilo Komisiji¹.

To poročilo se osredotoča na politični dialog Komisije z nacionalnimi parlamenti, ki se je začel leta 2006. Mehanizem za preverjanje subsidiarnosti, ki daje nacionalnim parlamentom pravico oceniti, ali so zakonodajni predlogi na področjih, ki ne spadajo v izključno pristojnost Evropske unije, skladni z načelom subsidiarnosti, je obravnavan v letnem poročilu 2017 o subsidiarnosti in sorazmernosti². Navedeno poročilo, ki je objavljeno vzporedno, je treba obravnavati kot dopolnilo k temu poročilu.

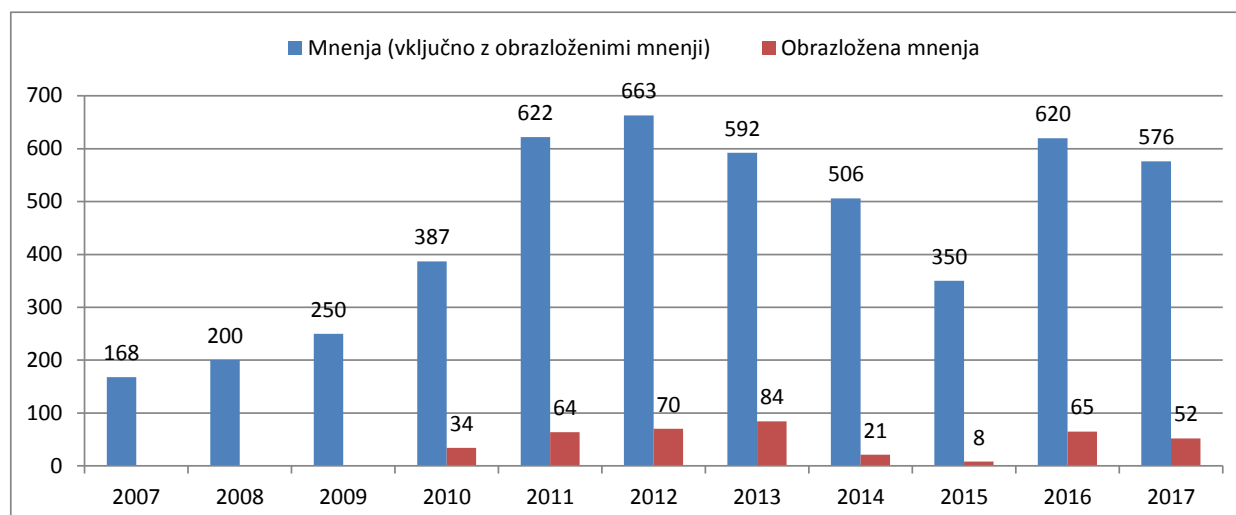
2. POLITIČNI DIALOG Z NACIONALNIMI PARLAMENTI

a. Splošna opažanja glede pisnih mnenj

V letu 2017 so nacionalni parlamenti na Komisijo naslovili 576 mnenj (vključno z 52 obrazloženimi mnenji). V primerjavi z letom 2016 to pomeni rahlo zmanjšanje za 7 %, saj so takrat nacionalni parlamenti izdali 620 mnenj. Število predloženih obrazloženih mnenj (52) je bilo leta 2017 za 20 % nižje kot leta 2016 (65 obrazloženih mnenj), vendar je njihov delež ostal podoben (od 9 % do 10,5 % glede na skupno število mnenj).

¹ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/report-task-force-subsidiarity-proportionality-doing-less-more-efficiently_1.pdf.

² COM(2018) 490.

b. Sodelovanje in področje uporabe

Podobno kot v prejšnjih letih se je število mnenj, poslanih Komisiji, med nacionalnimi parlamenti zelo razlikovalo. Deset najdejavnejših parlamentarnih domov je izdalo skoraj 74 % mnenj (tj. 424 mnenj), kar je zelo podoben odstotek kot v predhodnih letih (2016: 73 %, 2015: 70 %).

Dom, ki je v letu 2017 predložil največ mnenj, je portugalski *Assembleia da República*. Njegovih 64 mnenj je predstavljalo približno 11 % vseh prejetih mnenj. Ostali nacionalni parlamenti ali domovi, ki so leta 2016 poslali največ mnenj, so bili tudi leta 2017 najdejavnejši: italijanski *Senato della Repubblica* (56 mnenj), češki *Senát* (53 mnenj), italijanski *Camera dei Deputati* (45 mnenj), nemški *Bundesrat* (43 mnenj), romunski *Camera Deputaţilor* (41 mnenj), španski *Cortes Generales* (38 mnenj)³, romunski *Senat* (33 mnenj), francoski *Sénat* (29 mnenj) in britanski *House of Lords* (22 mnenj). Za več informacij glej Prilogo 1.

c. Ključne teme mnenj v političnem dialogu

Naslednji zakonodajni svežnji in razmisleki na podlagi bele knjige o prihodnosti Evrope so bili med tistimi, ki so pritegnili največ pozornosti nacionalnih parlamentov (za več informacij glej Prilogo 2):

- bela knjiga o prihodnosti Evrope in razmisleki⁴ – 23 mnenj,
- sveženj „Čista energija za vse Evropejce“⁵ – 62 mnenj o različnih elementih svežnja,
- sveženj o storitvah⁶ – 22 mnenj in
- sveženj o mobilnosti „Evropa v gibanju“⁷ – 21 mnenj.

• Bela knjiga o prihodnosti Evrope in razmisleki

Komisija je 1. marca 2017 sprejela belo knjigo o prihodnosti Evrope⁸, v kateri je predstavila pet različnih scenarijev o tem, kako bi se lahko Evropska unija s 27 državami članicami razvila do leta 2025, da bi začela postopek razmisleka, razprav in odločanja o prihodnosti Unije. Belo knjigo dopolnjuje pet razmislekov o posameznih temah:

³ Šteto kot 38 skupnih mnenj obeh domov.

⁴ COM(2017) 2025 final z dne 1. marca 2017 in COM(2017) 206 z dne 26. aprila 2017; COM(2017) 240 z dne 10. maja 2017; COM(2017) 291 z dne 31. maja 2017; COM(2017) 315 z dne 7. junija 2017; COM(2017) 358 z dne 28. junija 2017.

⁵ COM(2016) 759, 761, 763, 765 in 767 ter COM(2016) 861, 862, 863 in 864 z dne 30. novembra 2016.

⁶ COM(2016) 820, 821, 822, 823 in 824 z dne 10. januarja 2017.

⁷ COM(2016) 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281 in 282 z dne 31. maja 2017.

⁸ COM(2017) 2025.

- razmislek o socialni razsežnosti Evrope⁹, sprejet 26. aprila 2017, vsebuje možnosti prihodnjega razvoja socialne razsežnosti Evrope,
- v razmisleku o izkoriščanju globalizacije¹⁰, sprejetem 10. maja 2017, je proučeno, kako bi lahko Evropska unija kar najbolj izkoristila globalizacijo ter se odzvala na priložnosti in izzive, ki jih prinaša,
- namen razmisleka o poglobitvi ekonomske in monetarne unije¹¹, sprejetega 31. maja 2017, je spodbuditi razpravo o ekonomski in monetarni uniji ter njeni prihodnji strukturi,
- v razmisleku o prihodnosti evropske obrambe¹², sprejetem 7. junija 2018, so navedeni možni scenariji za prihodnost evropske obrambe,
- v razmisleku o prihodnosti financ EU¹³, sprejetem 28. junija 2018, pa so predstavljene možnosti in morebitne reforme ter navedene priložnosti, tveganja in kompromisi glede prihodnosti proračuna EU.

Leta 2017 je osem nacionalnih parlamentov¹⁴ predložilo skupno 23 mnenj o beli knjigi in/ali razmislekih.

Pet mnenj¹⁵ se je nanašalo na samo belo knjigo. V njih je bilo predvsem poudarjeno, da bi bilo treba pridobiti širšo podporo državljanov za politike Unije ter ohraniti enotnost Evropske unije in zavrniti scenarij o Evropi več hitrosti. Nekatera mnenja so vsebovala zamisli, kako nacionalne parlamente bolje vključiti v pripravo in izvajanje politik Unije ter preverjanje subsidiarnosti. Komisija je v svojih odgovorih pojasnila, da je namen bele knjige dejansko začeti široko razpravo z državljani in jim tako približati Evropsko unijo, pri tem pa je opomnila na pripravo razprav o prihodnosti Evrope in s tem povezano vlogo nacionalnih parlamentov. Pojasnila je tudi, kar je že navedeno v beli knjigi, in sicer da je izhodišče vsakega scenarija iz bele knjige, da 27 držav članic skupaj nadaljuje pot kot Unija, in da čeprav sedanji Pogodbi že omogočata več oblik sodelovanja v skupinah v vseh državah članicah, ta možnost ne bi smela biti predstavljena ali razumljena kot nekaj novega, kar ogroža enotnost Unije.

V zvezi z razmislekom o socialni razsežnosti Evrope sta bili predloženi dve mnenji¹⁶. V enem sta bila poudarjena pomen socialne razsežnosti Unije in vloga, ki bi jo morala ta imeti pri krepitvi konkurenčnosti Unije, v drugem pa je bil izražen dvom o izbiri scenarijev, predstavljenih v dokumentu. Komisija je v svojih odgovorih poudarila, da imajo socialna Evropa in socialne naložbe pomembno mesto med njenimi nalogami, in pojasnila, da namen morebitnih scenarijev, predstavljenih v dokumentu, ni omejevati razprave, temveč le ponazoriti možnosti.

V treh mnenjih¹⁷, predloženih v zvezi z razmislekom o izkoriščanju globalizacije, je bil poudarjen predvsem pomen trgovinskih sporazumov pri spodbujanju ustvarjanja delovnih mest in rasti Evropske unije ter pomen kibernetске varnosti in vzpostavitve poslovnega okolja, ki spodbuja inovacije, pa tudi vloga strukturnih in investicijskih skladov pri obravnavanju negativnih vidikov globalizacije. Komisija je v odgovoru na ta vprašanja pozdravila dejstvo, da

⁹ COM(2017) 206.

¹⁰ COM(2017) 240.

¹¹ COM(2017) 291.

¹² COM(2017) 315.

¹³ COM(2017) 358.

¹⁴ Avstrijski Bundesrat, češki Poslanecká sněmovna, češki Senát, hrvaški Hrvatski Sabor, italijanski Senato della Repubblica, romunski Camera Deputaţilor, romunski Senat, švedski Riksdag.

¹⁵ Mnenja so predložili avstrijski Bundesrat, češki Senát, hrvaški Hrvatski Sabor, romunski Camera Deputaţilor in švedski Riksdag.

¹⁶ Mnenji sta predložila češki Senát in romunski Camera Deputaţilor.

¹⁷ Mnenja so predložili češki Poslanecká sněmovna, romunski Camera Deputaţilor in švedski Riksdag.

nacionalni parlamenti priznavajo prizadevanja na ravni Unije za obravnavanje priložnosti in izzivov globalizacije ter za oblikovanje globalizacije v korist evropskih državljanov.

Vseh pet mnenj¹⁸, predloženih v zvezi z razmislekom o poglobitvi ekonomske in monetarne unije, so poslale države članice, ki trenutno niso del evrskega območja. V njih so obravnavale časovno razporeditev različnih ukrepov, navedenih v razmisleku, tveganje vrzeli med državami članicami, ki bi jo lahko povzročil proračun evrskega območja, potrebo po spoštovanju celovitosti notranjega trga, vključenost nacionalnih parlamentov in različna tehnična vprašanja. Komisija je v svojih odgovorih pojasnila predvsem zaporedje predvidenih ukrepov v dveh fazah, od katerih se prva zaključi leta 2019, druga pa leta 2025. Prav tako je poudarila svojo zavezanost enotnosti Evropske unije in opomnila na svoj predlog, da se državam članicam, ki še niso prevzele evra, v ta namen zagotovita tehnična in finančna pomoč, s čimer bi v celoti izkoristile prednosti članstva v Uniji.

V zvezi z razmislekom o prihodnosti evropske obrambe so bila predložena štiri mnenja¹⁹. V njih je bilo poudarjeno dopolnjevanje med Evropsko unijo in Natom, izraženi pa so bili tudi nekateri pomisleki glede dostopa do Evropskega obrambnega sklada in njegovega financiranja. Komisija se je v svojih odgovorih strinjala, da bi se bilo treba izogibati podvajanjem z Natom, in pojasnila, da bi bili programi in orodja, razviti v okviru Evropskega obrambnega sklada, vključujoči in bi omogočali sodelovanje upravičencem iz vseh držav članic, tudi malim in srednjim podjetjem, ter ne bi negativno vplivali na obstoječe programe.

V štirih mnenjih²⁰, predloženih o razmisleku o prihodnosti financ EU, so bila navedena podrobna stališča ali predlogi v zvezi z več vidiki prihodnjega večletnega finančnega okvira, kot so odhodki, prihodki, splošen trend in obseg, ter v zvezi z željami nacionalnih parlamentov glede trajanja tega večletnega finančnega okvira. Nekateri nacionalni parlamenti so poudarili tudi dopolnjevanje med evropskim in nacionalnimi proračuni pri doseganju rezultatov, ki so pomembni za vse evropske državljane. Komisija je pozdravila navedene prispevke kot podlago za pripravo svojih predlogov iz maja 2018 o naslednjem večletnem finančnem okviru.

- *Sveženj „Čista energija za vse Evropejce“*

Kot je Komisija napovedala v svoji strategiji za energetske unijo, je 30. novembra 2016 predstavila sveženj „Čista energija za vse Evropejce“, ki ga sestavljajo sporočilo²¹ in osem zakonodajnih predlogov²², od katerih se štirje nanašajo na oskrbo z električno energijo. Cilj predlogov Komisije je pospešiti, preoblikovati in utrditi prehod gospodarstva Unije na čisto energijo, kar bi ustvarilo delovna mesta in rast v novih gospodarskih sektorjih in poslovnih modelih. Predlogi iz svežnja zadevajo energetske učinkovitost, energijo iz obnovljivih virov, zasnovo trga električne energije, zanesljivost oskrbe z električno energijo in pravila za

¹⁸ Mnenja so predložili češki *Poslanecká sněmovna*, češki *Senát*, romunski *Camera Deputaţilor*, romunski *Senat* in švedski *Riksdag*.

¹⁹ Mnenja so predložili češki *Senát*, italijanski *Senato della Repubblica*, romunski *Camera Deputaţilor* in švedski *Riksdag*.

²⁰ Mnenja so predložili češki *Senát*, romunski *Camera Deputaţilor*, romunski *Senat* in švedski *Riksdag*.

²¹ Sporočilo „Čista energija za vse Evropejce“ (COM(2016) 860 final).

²² Predlog uredbe o upravljanju energetske unije (COM(2016) 759 final); predlog spremembe direktive o energetske učinkovitosti (COM(2016) 761 final); predlog spremembe direktive o energetske učinkovitosti stavb (COM(2016) 765 final); predlog prenovitve direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (COM(2016) 767 final); predlog prenovitve uredbe o notranjem trgu električne energije (COM(2016) 861 final); predlog uredbe o pripravljenosti na tveganja v sektorju električne energije in razveljavitvi direktive o zanesljivosti oskrbe z električno energijo (COM(2016) 862 final); predlog prenovitve uredbe o ustanovitvi Agencije Evropske unije za sodelovanje energetskih regulatorjev (COM(2016) 863 final) in predlog prenovitve direktive o skupnih pravilih notranjega trga električne energije (COM(2016) 864 final).

upravljanje energetske unije. Komisija je poleg tega predlagala novo usmeritev okoljsko primerne zasnove ter strategijo za povezano in avtomatizirano mobilnost.

Nacionalni parlamenti so v letu 2017 predložili skupno 62 mnenj²³ o posameznih dokumentih iz svežnja, vključno z 19 obrazloženimi mnenji²⁴. V večini mnenj, ki so se nanašala na najrazličnejša vprašanja, je bila izražena podpora predlogom iz svežnja. Parlamentarni domovi so se, razen pomislekov o subsidiarnosti, ki so se nanašali zlasti na predlog o notranjem trgu električne energije, osredotočili na potrebo po zagotovitvi poštene porazdelitve med državami članicami, kar zadeva doseganje cilja Unije glede obnovljivih virov energije, na domnevno poseganje predloga o obnovljivih virih energije v svobodo držav članic, da izberejo svojo mešanico virov energije, in na nacionalne prispevke k doseganju cilja EU. Drugi pomisleki domov so se nanašali na pooblastila Agencije za sodelovanje energetskih regulatorjev in predlagani novi postopek odločanja v odboru regulatorjev te agencije ter na vzpostavitev regionalnih operativnih centrov na notranjem trgu električne energije. Nekateri domovi so izrazili tudi pomisleke glede obveznosti lastnikov in najemnikov, ki jih uvaja predlog prenovitve direktive o energetske učinkovitosti stavb.

Komisija se je v svojih odgovorih odzvala na različne argumente nacionalnih parlamentov in zavrгла trditve, da bi kateri koli od predlogov iz svežnja ogrožal pravico držav članic, da izberejo svojo mešanico virov energije. V zvezi s predlogom o energetske učinkovitosti je Komisija potrdila, da je namen predloga državam članicam zagotoviti dovolj prožnosti za sprejetje ukrepov, ki omogočajo večjo uvedbo obnovljivih virov energije v tem sektorju. Glede regionalnih operativnih centrov je Komisija navedla, da je treba vzpostaviti regionalne subjekte, ki bodo delovali v korist celotne regije, da bi se preprečila uporaba neučinkovitih rešitev na regionalni ravni zaradi nesoglasij med operaterji prenosnih sistemov.

- *Sveženj o storitvah*

Komisija je 10. januarja 2017 kot del načrta iz strategije enotnega trga predstavila predloge v okviru svežnja o storitvah, katerih cilj je sprostiti celoten potencial enotnega trga. Sveženj o storitvah zajema sporočilo o priporočilih za reforme na področju regulacije poklicnih storitev²⁵ in štiri zakonodajne pobude: predlog uredbe o uvedbi evropske storitvene e-izkaznice, predlog direktive o pravnem in operativnem okviru evropske storitvene e-izkaznice, predlog direktive o preskusu sorazmernosti pred sprejetjem nove regulacije poklicev in predlog direktive o boljšem uradnem obveščanju o osnutkih nacionalne zakonodaje o storitvah²⁶. Cilj predlogov glede e-izkaznice je ponudnikom storitev olajšati izpolnjevanje upravnih formalnosti, cilj predlogov o spremembi postopka uradnega obveščanja in o analizi sorazmernosti pa je zagotoviti, da so novi ukrepi, ki jih uvajajo države članice, v skladu z zakonodajo EU ter da upoštevajo izkušnje in dobre prakse drugih držav članic. Cilj vseh predlogov je zagotoviti boljšo uporabo sedanjih pravil EU na področju storitev, saj je iz dokazov razvidno, da bi njihovo izvajanje v celoti močno spodbudilo gospodarstvo EU.

²³ Mnenja so predložili avstrijski *Bundesrat* (4 mnenja), češki *Senát* (3 mnenja), češki *Poslanecká sněmovna* (5 mnenj), francoski *Sénat* (4 mnenja), nemški *Bundesrat* (4 mnenja), nemški *Bundestag* (2 mnenji), španska *Congreso de los Diputados/Senado* (4 mnenja), danski *Folketing* (1 mnenje), nizozemski *Eerste Kamer* (1 mnenje), nizozemski *Tweede Kamer* (1 mnenje), italijanski *Senato della Repubblica* (3 mnenja), italijanski *Camera dei Deputati* (7 mnenj), madžarski *Országgyűlés* (2 mnenji), poljski *Senat* (3 mnenja), poljski *Sejm* (2 mnenji), portugalski *Assembleia da República* (5 mnenj), romunski *Senat* (4 mnenja), romunski *Camera Deputaţilor* (4 mnenja), slovaški *Národná rada* (3 mnenja) in švedski *Riksdag* (1 mnenje).

²⁴ Za informacije o obrazloženih mnenjih o svežnju glej letno poročilo 2017 o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti (COM(2018) 490, oddelek 3.1).

²⁵ COM(2016) 820 z dne 10. januarja 2017.

²⁶ COM(2016) 824, COM(2016) 823, COM(2016) 822 oziroma COM(2016) 821 z dne 10. januarja 2017.

Nacionalni parlamenti so v letu 2017 predložili skupno 22 mnenj o celotnem svežnju ali o nekaterih predlogih iz svežnja. V to število je vključenih 14 obrazloženih mnenj²⁷. Razen zadnjenavedenega se je večina nacionalnih parlamentov strinjala z oceno Komisije, da je treba še bolj olajšati uresničevanje svobode za opravljanje storitev, zmanjšati birokracijo in nadalje poglobiti evropski enotni trg. Izraženi so bili pomisleki, da zaradi namena spodbuditve gospodarske dejavnosti ni upravičeno odpraviti vseh pravnih ovir za prosti pretok strokovnjakov in ustanavljanje družb, saj bi to zaradi posebnosti nekaterih poklicev in sektorjev ogrozilo njihov obstoj.

Komisija je v svojih odgovorih pojasnila, da skoraj 50 milijonov ljudi (22 % evropske delovne sile) opravlja poklice, za katere se zahtevajo posebne kvalifikacije ali pri katerih se uporablja zaščiteni poklicni naziv, na primer farmacevt ali arhitekt. Regulacija je pogosto zagotovljena za številne poklice, na primer za tiste, ki so povezani z javnim zdravjem in varnostjo. Nepotrebno obremenjujoča in zastarela pravila pa bi lahko pomenila ovire za mobilnost strokovnjakov in kvalificiranim kandidatom oteževala dostop do teh delovnih mest, kar bi škodovalo tudi potrošnikom.

- *Sveženj o mobilnosti „Evropa v gibanju“*

Komisija je 31. maja 2017 predstavila sveženj o mobilnosti v cestnem prometu, ki zajema osem zakonodajnih predlogov²⁸, katerih namen je izboljšati pogoje konkurence v sektorju, delovne pogoje voznikov in varnost v cestnem prometu ter zmanjšati emisije in druge negativne zunanje učinke cestnega prometa, poenostaviti in pojasniti sedanja pravila, izboljšati izvrševanje in zmanjšati upravno breme.

Nacionalni parlamenti so v letu 2017 predložili skupno 21 mnenj²⁹, vključno z dvema obrazloženima mnenjema³⁰, bodisi o celotnem svežnju bodisi o nekaterih predlogih iz svežnja. Večina nacionalnih parlamentov je podprla cilje svežnja, so pa nekateri izrazili zaskrbljenost glede dela svežnja, ki se nanaša na socialna pravila za voznike, drugi pa glede liberalizacije kabotaže. Nekaj pomislekov se je nanašalo tudi na zmanjšanje avtonomije in proste izbire politik držav članic glede cestnih pristojbin in cestninjenja.

Komisija je v svojih odgovorih na posamezne pomisleke poudarila skladnost svežnja ter predvsem pomen ustreznih socialnih pravil (zlasti pogojev počitka) za varnost v cestnem prometu in pomen pristopa, ki vzpostavlja ravnotežje med zaščito pravic voznikov do ustreznega plačila in potrebo po zagotovitvi dobrega delovanja notranjega trga. Glede kabotaže je pojasnila tudi, da cilj predloga ni niti odprtje trga niti njegovo zaprtje glede na sedanje stanje, temveč olajšanje izvrševanja, in da predlog ne omejuje manevrskega prostora držav članic na področju obdavčenja.

d. Skupna mnenja na lastno pobudo

²⁷ Za več informacij glej letno poročilo o subsidiarnosti in sorazmernosti, točka 3.2.

²⁸ Predlogi se nanašajo na cestne pristojbine (predlog direktive, COM(2017) 275 final), obdavčitev vozil (predlog direktive, COM(2017) 276 final), socialna pravila za voznike (predlog uredbe, COM(2017) 277 final), napotitev voznikov (predlog direktive, COM(2017) 278 final), spremljanje emisij CO₂ in poročanje o njih (predlog uredbe, COM(2017) 279 final), interoperabilnost elektronskih cestninskih sistemov (predlog direktive, COM(2017) 280 final), dostop do trga mednarodnega cestnega prevoza blaga (predlog uredbe, COM(2017) 281 final) in okvir za uporabo najetih vozil za prevoz blaga (predlog direktive, COM(2017) 282 final).

²⁹ Mnenja so predložili avstrijski *Bundesrat* (2 mnenji), češki *Senát* (2 mnenji), češki *Poslanecká sněmovna* (1 mnenje), francoski *Sénat* (1 mnenje), nizozemski *Tweede Kamer* (1 mnenje), italijanski *Senato della Repubblica* (1 mnenje), madžarski *Országgyűlés* (1 mnenje), poljski *Senat* (3 mnenja), portugalski *Assembleia da República* (2 mnenji) in romunski *Senat* (7 mnenj).

³⁰ Mnenji sta predložili avstrijski *Bundesrat* o COM(2017) 275 in poljski *Senat* o COM(2017) 278.

Komisija je v letu 2017 prejela štiri skupna mnenja nacionalnih parlamentov, ki so bila poslana na lastno pobudo in so se večinoma nanašala na glavna institucionalna vprašanja Evropske unije.

Mnenje na lastno pobudo, ki ga je podpisalo **26 parlamentov/domov, o preglednosti političnega odločanja v EU**³¹ (na podlagi predstavitve nizozemskega *Tweede Kamer* na plenarnem zasedanju konference COSAC) je zlasti navajalo, da bi morali zakonodajni dokumenti Sveta takoj postati javno dostopni, da bi moral Svet sprejeti posebna pravila o poročanju o zakonodajnih posvetovanjih ter da bi bilo treba formalizirati neformalna zasedanja Evropskega sveta ali Sveta (npr. zasedanja EU-27 v sestavi brexit) in seje Evroskupine, tudi z uporabo Uredbe št. 1049/2001 o internem dostopu do dokumentov.

Komisija je v svojem odgovoru pojasnila, da je povečanje preglednosti ena od njenih najpomembnejših prednostnih nalog, ki se v praksi izvaja na podlagi več pobud in sprejetih ukrepov za zagotovitev boljšega vpogleda v postopek priprave zakonodaje in večje preglednosti tega postopka. Spodbudila je prizadevanja za večjo preglednost zakonodajnega postopka in podprla vse ukrepe, ki bi jih glede tega lahko sprejela sozakonodajalca.

Ostala skupna mnenja na lastno pobudo, prejeta v letu 2017, so bila:

- dve mnenji, ki ju je podpisalo šest parlamentov/domov držav Višegradske skupine in vsebujeta sklepe skupnih srečanj njihovih odborov za evropske zadeve o **krepitvi vloge nacionalnih parlamentov v EU, izstopu Združenega kraljestva, prihodnosti Evrope in dvojni kakovosti živil,**
- skupna izjava o prihodnosti **skupne kmetijske politike** za leto 2020, ki so jo podpisali francoski *Sénat*, irski *Dáil*, italijanski *Senato della Repubblica* in poljski *Senat*.

3. VLOGA REGIONALNIH PARLAMENTOV

Regionalni parlamenti posredno prispevajo k odnosom Komisije z nacionalnimi parlamenti. V skladu s Protokolom št. 2 k Pogodbama o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti se nacionalni parlamenti pri preverjanju subsidiarnosti osnutkov zakonodajnih aktov EU za namene izdaje obrazloženega mnenja po potrebi posvetujejo z regionalnimi parlamenti, ki imajo zakonodajna pooblastila³². Poslanci regionalnih parlamentov so zastopani tudi v Odboru regij, ki izvaja dejavnosti spremljanja prek mreže za spremljanje subsidiarnosti in svoje spletne platforme, zasnovane v podporo sodelovanju regionalnih parlamentov z zakonodajnimi pooblastili pri mehanizmu zgodnjega opozarjanja o subsidiarnosti (REGPEX). Dejavnosti Odbora regij, povezane s preverjanjem subsidiarnosti, so podrobneje opisane v letnem poročilu 2017 o subsidiarnosti in sorazmernosti.

V letu 2017 so od skupno 66 prispevkov, ki so jih predložili partnerji REGPEX, 30 prispevkov poslali regionalni parlamenti. Najdejavnejša regionalna parlamenta sta bila regionalna zakonodajna skupščina regije Emilija-Romanja (devet mnenj) in parlament zvezne dežele Turingije (sedem mnenj). Predlogi, ki so prejeli največ odzivov regionalnih parlamentov, sta sveženj o storitvah (pet mnenj) ter predlog glede usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja staršev in oskrbovalcev (tri mnenja).

Čeprav v Pogodbah ni nobene izrecne določbe o neposredni interakciji med Komisijo in regionalnimi parlamenti, je več regionalnih parlamentov, zlasti parlamentov zveznih dežel v Avstriji in Nemčiji, Komisiji v letu 2017 predložilo vrsto mnenj o različnih predlogih

³¹ Glej: http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/relations/relations_other/npo/docs/netherlands/own_initiative/oi_transparency_of_political_decision_making_in_the_eu/oi_transparency_of_political_decision_making_in_the_eu_tweedekamer_opinion_en.pdf.

³² Prvi odstavek člena 6 Protokola št. 2 o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti.

Komisije s pripombami o subsidiarnosti in vidikih politike. Komisija se je seznanila z vsemi pripombami in jih je na splošno obravnavala v svojih odgovorih regionalnim parlamentom.

Na podlagi izjave iz Heiligendamma³³ iz leta 2015 so njeni podpisniki v letu 2017 sprejeli dve izjavi. V izjavi iz Feldkircha³⁴ z dne 13. junija 2017 so predsedniki nemških in avstrijskih parlamentov z zakonodajnimi pooblastili³⁵ poudarili pomembno vlogo regionalnih parlamentov pri izvajanju politik Unije in povezovanju z njenimi državljani. Prizadevajo si namreč za krepitev dialoga z evropskimi institucijami in jih pozivajo k boljšemu vključevanju regionalnih parlamentov v razprave (tudi o prihodnosti Evrope), med drugim z zagotavljanjem dokumentov v nemščini.

Ista skupina je sprejela bruseljsko izjavo³⁶ na svoji konferenci o prihodnosti Evrope, ki je potekala novembra 2017 v Bruslju in na kateri je sodeloval vodja kabineta predsednika Junckerja, ki je pojasnil delo Komisije glede prihodnosti Evrope, subsidiarnosti in sorazmernosti. V bruseljski izjavi je poudarjeno, da je treba načelo subsidiarnosti strogo upoštevati, predlagane pa so tudi spremembe postopka preverjanja subsidiarnosti, vključno s podaljšanjem osem tedenskega roka za preverjanje in znižanjem praga za uporabo postopka rumenega in oranžnega kartona. Izjava vključuje tudi predlog, naj razprava o prihodnosti Evrope ne poteka le v abstraktnem smislu, ampak naj se nanaša na konkretne politike, in navaja več področij, na katerih je dodana vrednost ukrepanja na ravni Unije očitna. Izjava poziva tudi h krepitvi institucionalnih pravic zakonodajnih organov na podnacionalni ravni (tj. prek krepitve vloge Odbora regij) in njihovi večji vlogi v postopkih posvetovanja, ki jih opravlja Komisija.

Predsednik Juncker je 13. septembra 2017 v svojem govoru o stanju v Uniji opozoril na pomembno vlogo nacionalnih in regionalnih parlamentov v okviru trgovinskih sporazumov ter poudaril, da bi jih bilo treba izčrpno obveščati vse od začetka pogajanj, ravno tako kot poslance Evropskega parlamenta.

Med letom se je srečal tudi s predstavniki številnih regionalnih vlad in parlamentov, na primer predstavniki iz Baden-Württemberga, Spodnje Saške, Saške, Turingije (Nemčija), Zgornje Avstrije, Tirolske (Avstrija), Baskije, avtonomne skupnosti Valencije (Španija), Flandrije, Francoske skupnosti v Belgiji (Belgija) in regije Île de France (Francija). Drugi člani Komisije so se udeležili podobnih srečanj z regionalnimi vladami in parlamenti Belgije, Francije, Nemčije, Grčije, Italije, Avstrije in Španije.

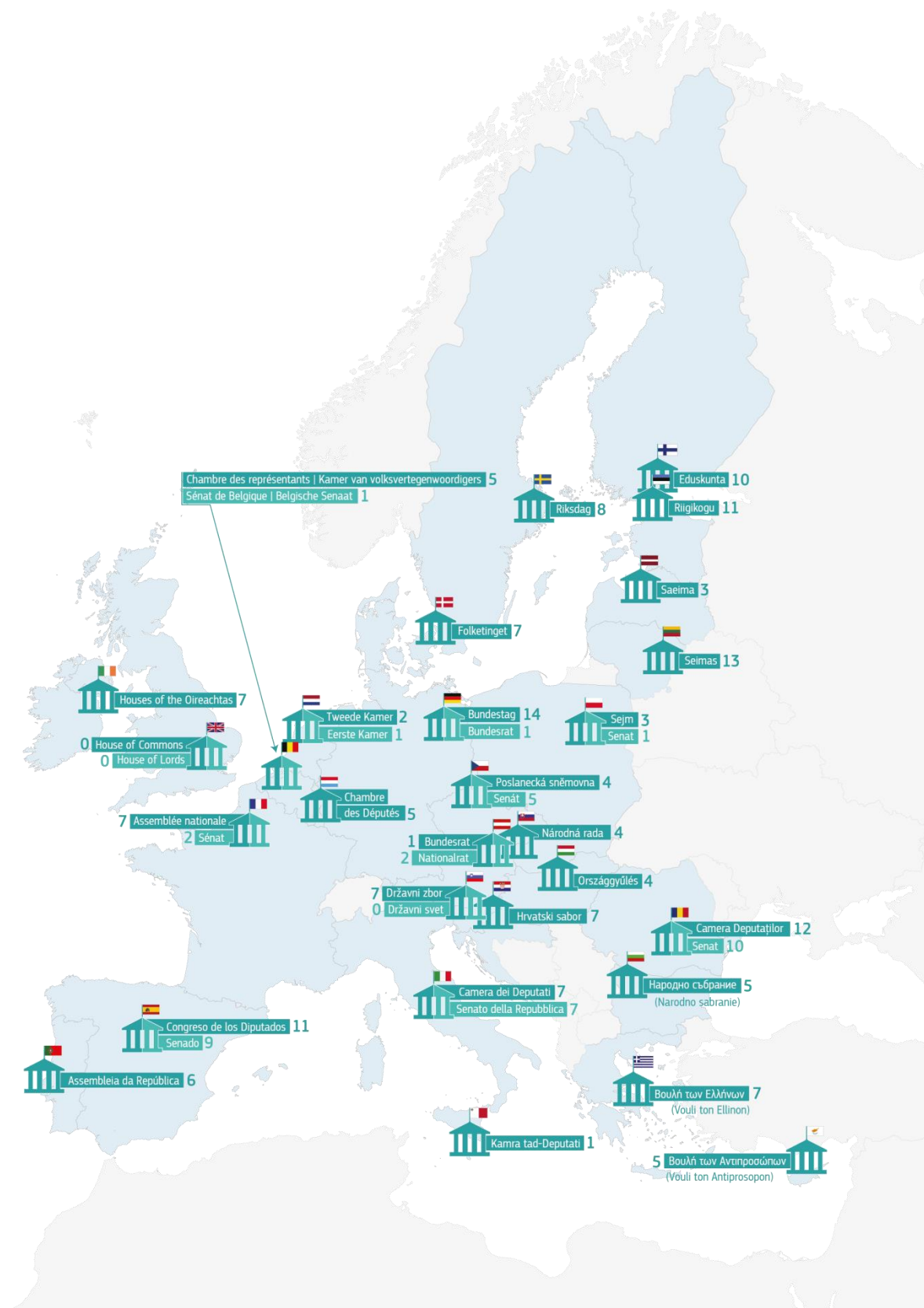
Zemljevid: Skupno število obiskov in srečanj članov Komisije v nacionalnih parlamentih v letu 2017: 215

³³ Izjavo iz Heiligendamma z dne 16. junija 2015 so skupaj sprejeli predsedniki nemških in avstrijskih deželnih parlamentov ter predsednik deželnega parlamenta Južne Tirolske. V izjavi pozivajo k večji vključenosti regionalnih parlamentov z zakonodajnimi pooblastili v spremljanje in preverjanje spoštovanja načela subsidiarnosti ter k temu, naj Evropska komisija resolucije, ki jih v okviru mehanizma zgodnjega opozarjanja o subsidiarnosti sprejmejo regionalni parlamenti z zakonodajnimi pooblastili, navede v uradnih dokumentih, kot sta letno poročilo o subsidiarnosti in sorazmernosti ter letno poročilo o odnosih z nacionalnimi parlamenti.

³⁴ <https://www.bayern.landtag.de/aktuelles/presse/pressemitteilungen/pressemitteilungen-2017/landtagspraesidentenkonferenz-verabschiedet-europapolitische-erklaerung-von-feldkirch-barbara-stamm-gesetzgebende-regionen-staerker-in-bruessel-einbinden/>.

³⁵ Sodelovala sta tudi deželni parlament Južne Tirolske in predsednik nemško govoreče skupnosti v Belgiji.

³⁶ http://www.pdg.be/PortalData/34/Resources/dokumente/diverses/Bruesseler_Erklaerung.pdf.

4. DVOSTRANSKI STIKI IN OBISKI

Člani Komisije so tako kot v prejšnjih letih tudi v letu 2017 obiskali skoraj vse nacionalne parlamente. Predsednik Juncker, prvi podpredsednik Timmermans, podpredsedniki ali komisarji so veliko parlamentarnih domov obiskali večkrat. Poleg tega je več nacionalnih parlamentov v Bruselj poslalo predstavnike za srečanje s člani Komisije. Leta 2017 je bilo organiziranih skupaj več kot 190 obiskov in srečanj. Tudi glavni pogajalec, ki vodi projektno skupino Komisije za pripravo in vodenje pogajanj z Združenim kraljestvom po členu 50 PEU, Michel Barnier, se je srečal z več nacionalnimi parlamenti in jih obveščal o pogajanjih. V letu 2017 so se uradniki Komisije, večinoma visoki uradniki, udeležili več kot 80 srečanj odborov nacionalnih parlamentov, da bi o zakonodajnih predlogih razpravljali na bolj tehnični ravni. Poleg tega so bili povabljeni tudi na 18 sestankov stalnih predstavnikov nacionalnih parlamentov v Bruslju, na katerih so predstavili ključne pobude ali pomembne teme, kot je izstop Združenega kraljestva. Nadalje so stike z nacionalnimi parlamenti ohranjali tudi predstavniki za evropski semester s predstavništvi Komisije v državah članicah, da bi si izmenjevali mnenja o evropskem semestru in drugih gospodarskih zadevah.

5. GLAVNA SREČANJA IN KONFERENCE

Komisija je v letu 2017 še naprej sodelovala z nacionalnimi parlamenti, saj se je udeležila pomembnih medparlamentarnih srečanj in konferenc³⁷, vključno s Konferenco odborov za evropske zadeve (COSAC)³⁸, konferenco predsednikov nacionalnih parlamentov Evropske unije, evropskim parlamentarnim tednom³⁹, medparlamentarno konferenco o stabilnosti, gospodarskem usklajevanju in upravljanju⁴⁰ ter medparlamentarno konferenco za skupno zunanjo in varnostno politiko ter skupno varnostno in obrambno politiko (SZVP/SVOP)⁴¹.

Konferenca odborov za evropske zadeve (COSAC)

Komisija je bila v letu 2017 zastopana na srečanjih konference COSAC in je predložila pisni odgovor na prispevke, ki so bili sprejeti na dveh plenarnih zasedanjih konference COSAC v navedenem letu⁴². Na srečanju predsednikov v okviru konference COSAC, ki je potekalo 23. januarja 2017 v Valletti (Malta) in se ga je udeležil prvi podpredsednik Komisije, so udeleženci razpravljali o programu dela Komisije za leto 2017, izzivih, povezanih z izstopom

³⁷ Več podrobnosti o navedenih srečanjih je na voljo v poročilu Evropskega parlamenta za leto 2017 o odnosih med Evropskim parlamentom in nacionalnimi parlamenti na podlagi Lizbonske pogodbe: <http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/about/annual-reports.html>.

³⁸ Konferenca COSAC je edini medparlamentarni forum, vključen v Pogodbi, in sicer v Protokol št. 1 o vlogi nacionalnih parlamentov v Evropski uniji. Leta 2017 se je sestala dvakrat v državah članicah, ki sta predsedovali Svetu Evropske unije po načelu rotacije. Komisija ima v konferenci COSAC status opazovalke.

³⁹ Evropski parlamentarni teden, ki je potekal 30. januarja in 1. februarja 2017 v Evropskem parlamentu, sta odprla podpredsednik Evropske komisije za evro in socialni dialog Valdis Dombrovskis ter komisar za gospodarske in finančne zadeve, obdavčenje in carino Pierre Moscovici. Več informacij na: <http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/conferences/european-parliamentary-week.html>.

⁴⁰ To konferenco, ki je potekala 30. in 31. oktobra 2017 v Talinu, sta odprla podpredsednik Evropske komisije za evro in socialni dialog Valdis Dombrovskis ter član Komisije, odgovoren za proračun in človeške vire, Günther Oettinger. Več informacij na: <http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?id=082dbcc55d1a225d015d1c0237bc00f5&appLng=SL>.

⁴¹ Deseta in enajsta skupna seja navedenih konferenc sta potekali med 26. in 28. aprilom 2017 v Valletti oziroma med 7. in 9. septembrom 2017 v Talinu. Visoka predstavnica/podpredsednica Komisije Federica Mogherini se je udeležila obeh. Več informacij na: <http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?id=082dbcc55898c90b01589adfe78c014b&appLng=SL> in <http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/conference/getconference.do?id=082dbcc55d0fd5e3015d12272613017c&appLng=SL>.

⁴² Podrobnejša poročila o srečanjih konference COSAC in prispevki v okviru konference COSAC ter odgovori Komisije nanje so na voljo na spletišču konference COSAC na naslednjem naslovu: <http://www.cosac.eu/en/>.

Združenega kraljestva, ter o tem, kako se odzvati na očitno nezaupanje številnih državljanov v evropski projekt.

Na LVII. plenarnem zasedanju konference COSAC v maju 2017, ki se ga je udeležil tudi prvi podpredsednik, se je nadaljevala razprava o vlogi nacionalnih parlamentov in o tem, kako bi lahko večja preglednost Sveta in Parlamenta po vzoru Komisije pripomogla k ponovni vzpostavitvi zaupanja državljanov v institucije EU. Druge razprave so se osredotočale na stanje glede izstopa Združenega kraljestva (teh razprav se je udeležil tudi glavni pogajalec Komisije), in na trajnejšo integrirano pomorsko politiko EU.

Srečanje predsednikov v okviru konference COSAC v Talinu (Estonija), ki je potekalo 10. julija 2017, je bilo forum za razpravo o prednostnih nalogah estonskega predsedovanja. Na njem se je razpravljalo tudi o podpori Unije za rast zagonskih podjetij in podjetij v razširitveni fazi.

Na LVIII. plenarnem zasedanju konference COSAC, ki je potekalo med 26. in 28. novembrom v Talinu, so se odvijale razprave o različnih temah, med drugim o prihodnosti Evropske unije s posebnim poudarkom na izstopu Združenega kraljestva, tudi tokrat ob udeležbi glavnega pogajalca Komisije. Prav tako je bilo preučeno, kako bi si lahko nacionalni parlamenti bolje izmenjevali dobre prakse in tako Evropsko unijo približali državljanom. Razprave so potekale tudi o enotnem digitalnem trgu s posebnim poudarkom na izkušnjah Estonije pri njenem prehodu na digitalno gospodarstvo in javno upravo ter o zunanji razsežnosti migracij. Komisar za varnostno unijo Julian King je opisal sedanje pobude Unije na tem področju. Razpravljalo se je tudi o sodelovanju nacionalnih parlamentov v projektni skupini za subsidiarnost in sorazmernost z vodilom „storiti manj, a učinkoviteje“.

Konferenca predsednikov nacionalnih parlamentov Evropske unije

Konferenca predsednikov nacionalnih parlamentov Evropske unije⁴³ je potekala 24. in 25. aprila 2017 v Bratislavi. Podpredsednik Katainen je v osrednjem govoru na konferenci nacionalne parlamente močno spodbudil k dialogu s svojimi državljani in predložitvi mnenj o beli knjigi o prihodnosti Evrope. Na konferenci so bile sprejete končne ureditve za skupino za skupni parlamentarni nadzor Europolu. Skupina, ki jo sestavljajo poslanci nacionalnih parlamentov in poslanci Evropskega parlamenta ter katere cilj je zagotoviti ustrezen demokratični nadzor dejavnosti Europolu, se je prvič sestala 9. oktobra 2017.

6. SKLEPNE UGOTOVITVE IN OBETI

Leta 2017 se je pri političnem dialogu med Komisijo in nacionalnimi parlamenti nadaljeval trend iz leta 2016, saj so nacionalni parlamenti predložili številna mnenja, pogosta pa so bila tudi srečanja med nacionalnimi parlamenti in člani kolegija komisarjev. Tako kot v preteklih letih je iz števila obrazloženih mnenj (52) glede na skupno število predloženih mnenj (576) razvidno, da nacionalne parlamente še vedno zanimajo vprašanja, ki presegajo vidike subsidiarnosti pri pobudah Komisije, in si želijo prispevati k vsebini teh pobud. Nacionalni parlamenti so se poleg pobud iz letnih programov Komisije osredotočili na horizontalne teme, zlasti na razmislek o prihodnosti Evropske unije s 27 državami članicami ter na najpomembnejše izzive, s katerimi se sooča Evropa, kot so varnost, ekonomska vprašanja in posledice izstopa Združenega kraljestva. V letu 2017 so si nacionalni parlamenti tudi bolj prizadevali za to, da bi svoja stališča predstavili v skupnih mnenjih, s čimer so poskušali uskladiti svoje prispevke k političnemu dialogu s Komisijo.

⁴³ Konferenca se organizira enkrat letno v državi članici, ki je predsedovala Svetu Evropske unije po načelu rotacije v drugi polovici predhodnega leta. Več informacij o srečanju iz leta 2017 je na voljo na: <http://www.ipex.eu/IPEXL-WEB/euspeakers/getspeakers.do?id=082dbcc55898c90b01589abbb37500fa&appLng=SL>.

Januarja 2018 je svoje delo začela projektna skupina za subsidiarnost in sorazmernost z vodilom „storiti manj, a učinkoviteje“ ob sodelovanju predstavnikov nacionalnih parlamentov in Odbora regij. To je nacionalne in regionalne parlamente znova spodbudilo k razpravi, tudi na ravni konference COSAC, o njihovi vlogi pri preverjanju subsidiarnosti in vprašanjih EU na splošno, da bi se zagotovila močnejša povezava med institucijami Unije in njenimi državljani. Skupina se je posvetila tudi opredelitvi področij politike, na katerih bi se lahko odločanje in/ali izvajanje sčasoma deloma ali v celoti preneslo na države članice oziroma dokončno vrnilo državam članicam ali na katerih bi bilo treba sedanjo zakonodajo pregledati ali celo razveljaviti. Skupina je v svojem končnem poročilu⁴⁴, ki ga je predsedniku Junckerju predložila 10. julija 2018, navedla predloge za izboljšave v okviru sedanje ureditve za vključevanje nacionalnih in regionalnih parlamentov ter regionalnih in lokalnih organov v pripravo in izvajanje zakonodaje Unije ter opozorila na izboljšave, ki bi zahtevale spremembo Pogodb. Komisija se je na podlagi razmislekov in scenarijev za Evropsko unijo s 27 državami članicami ter glede na perspektivo do leta 2025 na delo projektne skupine prvič odzvala v sporočilu⁴⁵, sprejetem v povezavi s tem poročilom, ki vključuje njeno vizijo prihodnjega razvoja odnosov med Evropsko komisijo in nacionalnimi parlamenti do konca leta 2018.

⁴⁴ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/report-task-force-subsidiarity-proportionality-doing-less-more-efficiently_1.pdf.

⁴⁵ COM(2018) 703.